

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ภาคยานยนต์ของไทยนั้นเป็นภาคการผลิตที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับสามของโลก และเป็นภาคการผลิตที่มีอัตราการแข่งขันและเจริญเติบโตสูงมาก ที่ผ่านมากภาคยานยนต์ไทยได้ประสบความสำเร็จอย่างมากในการดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติ สำหรับลักษณะของการยานยนต์ที่ผลิตนั้น ในปัจจุบันมีผู้ผลิตในประเทศไทยอยู่ 17 บริษัท ผลิตยานยนต์ขนาดเล็กและยานยนต์พาณิชยกรรมขนาดใหญ่เป็นหลัก โดยใช้สินค้าชิ้นกลางท้องถิ่นในการผลิตค่อนข้างน้อย โดยการผลิตยานยนต์ส่วนใหญ่เป็นกานผลิตขนาดเล็กในลักษณะการประกอบชิ้นส่วนเพื่อขายในประเทศเป็นหลัก ซึ่งแตกต่างจากการผลิตยานยนต์พาณิชยกรรมขนาดใหญ่และเป็นการผลิตเพื่อการส่งออกและขายในประเทศ โดยตลาดรถปิกอัพขนาด 1 ตันของไทยมีขนาดใหญ่เป็นอันดับสองของโลก และการผลิตรถปิกอัพมีสัดส่วนถึง 72 เปอร์เซ็นต์ของการผลิตยานยนต์ทั้งหมดของไทยปี 2543 ภายหลังจากวิกฤตเศรษฐกิจในปี 2540 ไทยได้เพิ่มอัตราภาษีนำเข้ายานยนต์ประเภทประกอบเสร็จแล้ว (Complete Built-Up) ส่งผลให้ภาคการผลิตยานยนต์ของไทยเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วโดยปริมาณการผลิตในปี 2543 เพิ่มขึ้นถึง 160 เปอร์เซ็นต์เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2541 และหนึ่งในสามของปริมาณที่เพิ่มขึ้นเป็นการผลิตเพื่อส่งออก ทำให้ตั้งแต่ปี 2541 เป็นต้นมาทำให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่ส่งออกยานยนต์มากกว่านำเข้า แต่อย่างไรก็ตามผู้ผลิตยานยนต์ในประเทศไทยยังคงประสบปัญหาเรื่องการใช้กำลังการผลิตไม่เต็มที่ ซึ่งเป็นปัญหาในภาคการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ในประเทศไทยเช่นเดียวกัน

ภาคยานยนต์ของออสเตรเลียในปัจจุบันผลิตยานยนต์โดยสาร (Passenger Motor Vehicle) อยู่เพียงสี่บริษัทใหญ่และทั้งหมดเป็นสาขาของบริษัทต่างชาติ จำนวนรูปแบบยานยนต์ที่ผลิตมีน้อยโดยมุ่งเน้นไปที่การผลิตยานยนต์โดยสารขนาดกลางและขนาดใหญ่ ซึ่งใช้สินค้าชิ้นกลางท้องถิ่นในการผลิต การนำเข้าของออสเตรเลียมีสัดส่วนถึง 70 เปอร์เซ็นต์ของปริมาณในตลาด โดยยานยนต์ที่ออสเตรเลียนำเข้าส่วนใหญ่เป็นยานยนต์ขนาดเล็ก ยานยนต์พาณิชยกรรม และรถบรรทุกขนาดเล็ก ในขณะที่ยานยนต์ขนาดใหญ่ส่วนใหญ่ผลิตภายในประเทศ อย่างไรก็ตามตลาดยานยนต์ของออสเตรเลียในช่วงที่ผ่านมาได้มีการเปลี่ยนแปลง โดยยานยนต์ขนาดเล็กสามารถเข้ามาครองส่วนแบ่งตลาดได้มากขึ้น แทนที่ยานยนต์ขนาดกลางและขนาดใหญ่ ทำให้ผู้ผลิตท้องถิ่นซึ่งผลิตยานยนต์

ขนาดกลางและขนาดใหญ่เป็นหลักต้องหันไปพึ่งพึ่งตลาดการส่งออกแทน โดยตลาดการส่งออกหลักของออสเตรเลีย ประกอบด้วยตะวันออกกลาง สหรัฐอเมริกา และนิวซีแลนด์ ในส่วนภาคการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ของออสเตรเลียนั้นบริษัทส่วนใหญ่ในภาคการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ของออสเตรเลียเป็นบริษัทที่ชาวต่างชาติเป็นเจ้าของบางส่วนหรือทั้งหมด ทั้งนี้ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ในออสเตรเลียได้หันไปทำการผลิตเพื่อการส่งออกกันมากขึ้น

การส่งออกยานยนต์และชิ้นส่วนรถยนต์จากประเทศออสเตรเลียมายังประเทศไทยยังคงมีปริมาณที่ไม่มากนัก โดยปัจจุบันปริมาณการนำเข้ายานยนต์จากออสเตรเลียนั้นมีสัดส่วนเพียง 3.4 เปอร์เซ็นต์ของปริมาณการนำเข้ายานยนต์ทั้งหมดของไทย ยานยนต์ส่วนใหญ่ที่ออสเตรเลียส่งออกมายังไทยนั้นเป็นรถยนต์ขนาดกลางในลักษณะอุปกรณ์พร้อมประกอบ (Complete Knock Down) และชิ้นส่วนยานยนต์หลักที่ออสเตรเลียส่งออกมายังประเทศไทย ได้แก่ เครื่องรองเบรก ผ้าเบรก และส่วนประกอบเพิ่มเติม ในทางกลับกันออสเตรเลียเป็นตลาดส่งออกยานยนต์ที่สำคัญของไทย ซึ่งมีอัตราการเจริญเติบโตสูงในปี 2543 ออสเตรเลียนำเข้ายานยนต์จากไทยมากเป็นอันดับที่สี่จากทุกประเทศ โดยยานยนต์ชนิดหลักๆ ที่ไทยส่งออกไปยังออสเตรเลียคือ รถบรรทุกขนาดเบา โดยในปี 2543 ปริมาณการส่งออกยานยนต์ชนิดดังกล่าวนี้มีสัดส่วนถึง 90 เปอร์เซ็นต์ของการส่งออกยานยนต์ทั้งหมดจากประเทศไทยสู่ออสเตรเลีย และปริมาณการนำเข้ารถบรรทุกขนาดเบาจากประเทศไทยมีสัดส่วนถึง 40 เปอร์เซ็นต์ของปริมาณการนำเข้ารถบรรทุกขนาดเบาทั้งหมดของออสเตรเลีย การส่งออกชิ้นส่วนยานยนต์จากไทยไปยังออสเตรเลียนั้นมีอัตราการเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วในหลายปีที่ผ่านมา โดยชิ้นส่วนยานยนต์ที่ไทยส่งออกไปยังออสเตรเลีย ได้แก่ ชิ้นส่วนเบา เครื่องรับสัญญาณวิทยุ และไฟสัญญาณ ในภาคการบริการยานยนต์ ออสเตรเลียมีพัฒนาการที่สูงกว่าในด้านของวิศวกรรมยานยนต์ และการออกแบบ ออสเตรเลียจึงมีการส่งออกการบริการยานยนต์ในรูปแบบดังกล่าวสู่ประเทศอื่นๆ ในภูมิภาค รวมถึงประเทศไทยด้วย นอกจากนี้ออสเตรเลียยังมีการพัฒนาการในภาคการผลิตเครื่องมือ และทำการส่งออกสินค้าดังกล่าวมาสู่ประเทศไทยด้วยเช่นเดียวกัน

เนื่องจากการเปิดเขตการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย (FTA) มีผลกระทบในแง่บวกกับอุตสาหกรรมรถยนต์ของไทย และผู้ผลิตรถยนต์ในไทย เช่น โตโยต้า อิซูซุ และมิตซูบิชิ จะส่งออกไปยังออสเตรเลียได้มากขึ้น

ดังนั้นการศึกษาในครั้งนี้จึงสนใจความสัมพันธ์ของการเจริญเติบโตของมูลค่าการส่งออกยานยนต์ของไทยไปออสเตรเลีย การเจริญเติบโตของอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงของไทย การเจริญเติบโต GDP ของประเทศออสเตรเลีย และการเจริญเติบโตอัตราส่วนของดัชนีผลผลิต

ภาคอุตสาหกรรมออสเตรเลียเมื่อเทียบกับประเทศไทย ในระยะสั้นและในระยะยาวโดยใช้การศึกษาทางเศรษฐมิติมาช่วยในการวิเคราะห์

1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของอัตราการเจริญเติบโตของมูลค่าการส่งออกยานยนต์ของไทยไปออสเตรเลีย ($\Delta \ln TEA$) อัตราการเจริญเติบโตของอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงของไทย ($\Delta \ln REX$) อัตราการเจริญเติบโต GDP ของประเทศออสเตรเลีย ($\Delta \ln GDPA$) และอัตราการเจริญเติบโตอัตราส่วนของดัชนีผลผลิตภาคอุตสาหกรรมออสเตรเลียเมื่อเทียบกับประเทศไทย ($\Delta \ln A_T$) ในระยะสั้นและในระยะยาว

1.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

ทราบถึงความสัมพันธ์ในหลักความเป็นเหตุเป็นผลกันของอัตราการเจริญเติบโตของมูลค่าการส่งออกยานยนต์ของไทยไปออสเตรเลีย ($\Delta \ln TEA$) อัตราการเจริญเติบโตของอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงของไทย ($\Delta \ln REX$) อัตราการเจริญเติบโต GDP ของประเทศออสเตรเลีย ($\Delta \ln GDPA$) และอัตราการเจริญเติบโตอัตราส่วนของดัชนีผลผลิตภาคอุตสาหกรรมออสเตรเลียเมื่อเทียบกับประเทศไทย ($\Delta \ln A_T$) ในระยะสั้นและในระยะยาว

1.4 ขอบเขตการศึกษา

การศึกษากาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเจริญเติบโตของมูลค่าการส่งออกยานยนต์ของไทยไปออสเตรเลีย ($\Delta \ln TEA$) อัตราการเจริญเติบโตของอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงของไทย ($\Delta \ln REX$) อัตราการเจริญเติบโต GDP ของประเทศออสเตรเลีย ($\Delta \ln GDPA$) และอัตราการเจริญเติบโตอัตราส่วนของดัชนีผลผลิตภาคอุตสาหกรรมออสเตรเลียเมื่อเทียบกับประเทศไทย ($\Delta \ln A_T$) โดยจะใช้ข้อมูลรายไตรมาสตั้งแต่เดือนมกราคม 2541 ถึงเดือนธันวาคม 2551 รวมระยะเวลา 45 ไตรมาส

1.5 นิยามศัพท์

ความตกลงเขตการค้าเสรี (Free Trade Agreement : FTA) เป็นความตกลงระหว่างประเทศที่มีจุดมุ่งหมายที่จะทำให้มีการไหลเวียนของสินค้าระหว่างประเทศได้มากและคล่องตัวยิ่งขึ้น เพื่อที่จะทำให้สินค้ามีราคาถูกลง อันจะเป็นประโยชน์กับผู้บริโภค โดยความตกลงเขตการค้าเสรีนี้มีได้ทั้งที่เป็นความตกลงรวมกันของหลายประเทศในลักษณะของความตกลงพหุภาคี หรือเป็นความตกลงระหว่างสองประเทศในลักษณะของความตกลงทวิภาคีก็ได้

การส่งออก (Export) คือการส่งสินค้าหรือบริการที่ผลิตขึ้นในประเทศออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ

อัตราแลกเปลี่ยน (Exchange rates) คือราคาต่อหน่วยของเงินตราต่างประเทศที่คิดเป็นเงินตราภายในประเทศ การค้าระหว่างประเทศจะเกี่ยวข้องกับการใช้เงินตราต่างประเทศต่างๆ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศกำหนดโดยตลาดแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศจึงจะมีค่าของเงินสกุลที่แตกต่างกัน เช่น 28 บาทเท่ากับ 1 ดอลลาร์ออสเตรเลีย ดังนั้นการแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์ออสเตรเลียคือ 28: 1

ยานยนต์ (car , automobile) หมายถึง ยานพาหนะทางบกที่ขับเคลื่อนที่ด้วยพลังงานอย่างใดอย่างหนึ่งและถ่ายทอดลงสู่ล้อ เพื่อพาผู้ขับ ผู้โดยสาร หรือสิ่งของ ไปยังจุดหมายปลายทาง ปัจจุบัน รถยนต์โดยส่วนมากได้รับการออกแบบอย่างซับซ้อนในทางวิศวกรรม และหลากหลายประเภท ตามความเหมาะสมของการใช้งาน หรือใช้สำหรับงานเฉพาะกิจ ทั้งนี้เว้นแต่รถไฟ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ หรือ Gross Domestic Product (GDP) หมายถึง มูลค่าตลาดของสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายที่ถูกผลิตภายในประเทศในช่วงเวลาหนึ่งๆ โดยไม่คำนึงว่าผลผลิตนั้นจะผลิตขึ้นมาด้วยทรัพยากรของชาติใด

ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม (MPI) เป็นดัชนีที่บอกระดับการผลิตของภาคอุตสาหกรรม เปรียบเทียบกับ การเปลี่ยนแปลงเดือน ต่อเดือน และมีการเปรียบเทียบกับ ข้อมูลดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมของปีฐาน